

Suomen Lammasyhdistys kutsui syyskokouksessa 2023 kolme uutta kunniajäsentä, Marja-Liisa Sevón-Aimosen, Asko Mäki-Tanilan ja Matti Koiviston. Heidät esitellään kuluvan vuoden Lammas & vuohi -lehdissä.

Ideanikkari

Marja-Liisa Sevón-Aimonen

on edistänyt lammastaloutta monipuolisesti

Maatalous- ja metsätieteiden maisteri, tutkija **Marja-Liisa Sevón-Aimonen** on edistänyt työuransa aikana monipuolisesti suomalaista lammastaloutta. Tekemästään laadukkaasta urastuksesta suomalaisten lammastilojen hyväksi Suomen Lammasyhdistys ry palkitsi hänet yhdistyksen kunniajäsenyydellä vuonna 2023.

Ensin yliopistoa

Marja-Liisa Sevón-Aimosen kiinnostus lampaisiin heräsi Pohjois-Lapissa Helsingin yliopiston Muddusjärven tutkimusasemalla

Inarissa, hänen seuratessaan tutkimusase-
man lammaskatraan saumatonta toimintaa
laumana.

– Suoritin opintojeni loppupuolella tut-
kimuslaitosharjoittelun Muddusjärvellä.
Ensimmäisen kerran näin ison lammaslau-
man. Käsitin, että lampaat katselevat ym-
päriä maailmaansa, tajuavat ja kokevat
sen laumana, kollektiivisesti, eivät niinkään
yksittäisinä yksilöinä. Lampaiden sielunelä-
mä teki minuun vaikutuksen, kertoo Mar-
ja-Liisa harjoittelun aikana tekemistään ha-
vainnoista lampaiden luonteesta.

Marja-Liisa Sevónin kasvuympäristö oli
Helsingin maalaiskunnassa Korsossa, joka

on osa nykyistä Vantaan kaupunkia. Ko-
tona heillä ei ollut lampaista tai muitakaan
maatalouseläimiä, mutta naapuristossa oli
vielä silloin maataloja lehmineen ja kanoi-
neen. Eläinrakkaana Marja-Liisa suunnit-
teli alun perin eläinlääkärin uraa, mutta
puhjennut allergia mietitytti valitsemaan
tätä ammattia. Hän aloitti opinnot Helsingin
yliopiston maatalous-metsätieteellisessä
tiedekunnassa pääaineenaan kotieläinten
jalostustiede. Valmistumisen myötä seurasi
työt yliopiston Kotieläinten jalostustieteen
laitoksen assistenttina, johon kuului ope-
tusta, opinnäytetöiden ohjausta ja runsaasti
hallintotyötä.

Sitten tutkimuslaitosta ja maatilain emännyyttä

Vuonna 1994 Marja-Liisa Sevón-Aimonen
aviopuolisonsa kanssa ryhtyivät maan-
viljelijöiksi miehen kotitalolle Pöytyälle
sukupolvenvaihdoksen myötä. Samal-
la Marja-Liisa aloitti tutkijana silloisessa
Maatalouden tutkimuskeskuksessa, joka
muuttui MTT, Maa- ja elintarviketalouden
tutkimuskeskukseksi vuonna 2001 ja Luke,
Luonnonvarakeskukseksi 2015.

– MTT:ssa Jokioisilla tutkimushankkeen
keskittyivät aluksi sikojen jalostusarvos-
teluihin, sianlihan laatu- ja tutkimukseen ja
sikojen hedelmällisyyteen, selvittää Mar-
ja-Liisa Sevón-Aimonen tutkimuslaitos-
työnsä alkuajoista.

Mutta sitten työrepertuaariin tulivat
lampaat.

Ja monipuolista lammastutkimusta

Vuosituuhannen vaihtuminen 2000-luvulle
loi laajasti uhhakuvia tietojärjestelmien toi-
minnoille, eikä lammastaloukseen selvin-
nyt ilman sopeutumista milleniumin haas-
teisiin. Marja-Liisalla oli keskeinen rooli,
että lampaiden arvosteluohjelma saatiin
onnistuneesti päivitettyä. Lammastutkimus-
projektit jatkuivat. Seuraavana oli muun muassa
lampaiden lihakuusarvostelua kehittänyt
projekti, jolla saatiin lihakuutta parantava
jalostusarvostelu rutiinikäytäntöön.

Myös EU:n tutkimus- ja rahoituskuviot
tulivat tutuiksi. Luonnonvarakeskus oli
mukana eurooppalaisessa iSAGE-hank-

KUVA: Kaie Ahlskog

Joskus on tutkijankin hyvä nähdä tutkimuksensa kohde.

”Annetaan alkuperäisrotujemme olla alkuperäisrotuja. Sellaisia, jotka tekevät niistä erilaisia kuin ulkomailta tuodut rodut.”

Marja-Liisa on monelle tuttu luennoitsijana. Hän on äskettäin jäänyt eläkkeelle Luonnonvarakeskuksesta.

keessa (Innovation for Sustainable Sheep and Goat Production in Europe), johon osallistui tutkimuslaitoksia, neuvonta- ja jalostusorganisaatioita Suomen lisäksi Espanjasta, Iso-Britanniasta, Italiasta, Kreikasta, Ranskasta ja Turkista. Hanke edisti Euroopan lammasta- ja vuohituotannon kestävyttä ja sopeutumista huomioimalla ilmastonmuutoksen haasteet, nousevat rehuhinnat ja talouden epävarmuus.

– Me Lukessa keskityimme erityisesti parantamaan suomalaista lammastuotantohjelmaa. Meille tärkeää oli lampaan ominaisuuksien jalostusarvolaskennan kehittäminen sekä päivittää lihakuutta ja kasvua kuvaavien ominaisuuksien arvostelut, kertoo Marja-Liisa Sevón-Aimonen iSAGE-hankkeen Suomen osuudesta.

Marja-Liisa Sevón-Aimonen on toiminut Suomen Lammasyhdistyksen jalostusvaliokunnassa sekä asiantuntijajäsenenä että puheenjohtajana. Lisäksi hän on tuttu luennoitsija kotimaan lammastuotantosektoriin. Marja-Liisa mainitsee, että ProAgrian laaja kotimainen lammastuotantotietämys sisältää yli 1 500 000 lampaan polveutumis- ja tuotantotiedot, mistä saa aina louhittua uutta tietoa monien esitelmien aiheeksi.

– Näin isosta aineistosta on voinut laskea käytännön tärkeää tietoa rotujen eroista ominaisuuksissa tai vaikkapa vuodenaikavaikutuksista tuotoksiin ja kasvuihin, joita sitten on ollut innostavaa esitellä lampu-

reille. Samaa ainestoa olen hyödyntänyt, kun olen luennoinut lampaiden jalostusarvostelusta lampureille ja lammastalouden neuvoijille, Marja-Liisa toteaa.

”Annetaan alkuperäisrotujen olla alkuperäisrotuja”

Ennen eläköitymistä vuonna 2023 tutkija Marja-Liisa Sevón-Aimonen Luonnonvarakeskuksesta toimi päättökijana ja ideanikkarina maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa tutkimus- ja kehityshankkeessa, jossa tuotettiin alkuperäisrotujen – suomenlampaan, kainuunharmaksen, ahvenanmaanlampaan ja suomenvuohen – populaatiorakenteen seurantaan erittäin oleellinen laskentaruutiini. Sen tavoite on turvata rotujen perinnöllinen monimuotoisuus ja reagoida siihen, jos vaikkapa joku sukuhaara alkuperäisroduistamme on vaarassa hävitä tai eläinten välinen sukulaisuus kasvaa. Tästä on hyötyä niin käytännön jalostustyöhön kuin Suomen maa-, metsä- ja kalatalouden kansallisen geeniraohjelman toteuttamiseen.

– On todella kannustettavaa, että meillä on erittäin ammattitaitoisia, isoa lammasta- ja vuohitiloja, joissa tuotanto perustuu alkuperäisrotuihimme. Se luo lammasta- ja vuohitalouteen monimuotoisuutta ja erikoistumismahdollisuuksia. Alkuperäisroduillamme on poikkeuksellisia

ominaisuuksia villassa, lihassa tai vaikkapa luonteessa, joita ei ole syytä hukata, toteaa Marja-Liisa Sevón-Aimonen.

– Annetaan alkuperäisrotujemme olla alkuperäisrotuja. Sellaisia, jotka tekevät niistä erilaisia kuin ulkomailta tuodut rodut.

Työuransa kokemuksen perusteella Marja-Liisa Sevón-Aimonen suosittelee nuorelle, ammatinvalintaa pohtivalle opiskelijalle tutkijan työtä.

– Se työ soveltuu henkilölle, joka haluaa kartoittaa asioita, mitkä selvittävät havaintoja ympäristöstämme ja miten eri tekijät riippuvuussuhteineen luovat sen, mitä näemme ja mittaamme. Työ on välistä yksinäistä puurtamista, koko ajan pitää oppia uutta, mutta samalla monipuolista ja kansainvälistä. Ja pystyy itsekin ohjaamaan, mitä tekee.

Marja-Liisa, mitä sanoisit 20-vuotiaalle Marja-Liisalle?

– Opi erityisesti englannin kieli hyvin ja mene vuodeksi opiskelemaan tai töihin maahan, jossa puhutaan pääasiassa englannin kieltä ja jossa joudut sitä aktiivisesti käyttämään. Sillä sinusta tulee tutkija, joka tarvitsee englannin kieltä usein.

KIRJOITTAJA

Juha Kantanen

Luonnonvarakeskus

**KOKO SUOMEN
LAMMASTEURASTAMO**

Tajma

Osto ja palautus
Daniel puh. 045 7342 6730